

4. Jakým způsobem bylo by upravití předpisy o důkazu slyšením stran, zejména se zřetelem k odchylným předpisům rakouského a uher-ského soudního řádu?

Sekce III.

(Trestní právo a řízení.)

1. Čím rozlišiti nejučelněji trestné činy?
2. Doporučuje se zavést instituci neurčitého odsouzení?
3. Otázka trestnosti: a) vyhnání plodu;
b) homosexuality.

4. Ve kterých směrech se doporučuje reformovati prostředky proti rozsudkům sborových a porotních soudů?

Sekce IV.

(Právo správní.)

1. Kritika cíś. nař. z 20. dubna 1854, čís. 96. ř. z.
2. Volné uvázení v řízení správním, zejména o přezkoumání rozhodnutí spočívajících na volné úvaze Nejvyšším správním soudem?
3. Problem úpravy kompetence ministerstev vzhledem k ustanovení § 85. ústavní listiny?
4. Úprava právníckého studia a právníckých zkoušek teoretických i praktických se zvláštím zřetelem ku praxi administrativní?

Sekce V.

(Právo finanční.)

1. Jednotná kodifikace právních norem o finančním hospodářství státu.
2. Úprava studia finančního práva československého na právníckých fakultách.
3. Pokud nynější zákonodárství, resp. organizace finanční správy poskytuje záruku za naprostí objektivní výkon soudnictví ve věcech finančních a v jakém směru bylo by po té stránce třeba nápravy?
4. Pojem výnosu s hlediska vědeckého a jeho význam v soustavě přímých daní?

Literatura.

Horna Richard: **K dějinám moravských úředníků.**

Část I. Dvorní úředníci moravští do roku 1411. (V Praze 1922. Stran 48. Cena 7 Kč.) II. Zemští úředníci moravští do roku 1620. (V Praze 1923. Stran 64. Cena 9 Kč.) — Obě v Pracích semináře českého práva na Karlově universitě v Praze, číslo 5. a 7.

Z referátu prof. Kaprasa v Sborníku věd právních a státních, čís. 3.—4. r. 1923:

První studie začíná přehledem dosud vykonané práce v dějinách moravských úředníků. Z něho je patrné, že moderní vyličení této otázky nemáme vůbec.

První kapitola jest pak věnována moravským úředníkům v době úředních knížat. V té době jde tu v podstatě jen o úředníky žijící na

dvoře úředních knížat, ať pro správu dvora ustanovené (maršálek, komorník, číšník, stolník a do jisté míry i písař a kaplan), ať pro správu úředu na místě českých úředníků hradských (kastelán, vladař, soudce); celkem zpráv z této doby jest poskrovnu.

Druhá část věnována jest dvorským úředníkům v době markrabské, to jest od roku 1411. Rozvržena jest na dva oddíly, z nichž první líčí úředníky dvorské pro osobu markraběte, druhá dvorské úředníky pro správu země.

Mezi úředníky pro osobu markraběte podán jest především přehled zpráv o markraběcím dvoru za doby přemyslovské, kde od doby Vladislava I. celkem jsou zastoupeny všechny čtyři hlavní úřady dvorské (maršálek, komorník, stolník a číšník). Jako zásadu pro celou dobu nutno uvést, že celkem trval zvláštní dvůr moravský jen v době, kdy byl také samostatný markrabí, výmínečně některé hodnosti zůstávaly i mimo tuto dobu obsazeny, a tu vykonávali jich držitelé funkce pouze tehdy, přišel-li král do země. Mimo to často nový markrabí přejímal částečně dvorské úředníky svého předchůdce. Smrtí Přemysla II. na čas zmizely dvorské úřady na Moravě.

Dvůr byl tak obnoven na Moravě až po zřízení lucemburské sekundogenitury, a to jednak s úřady starými, jednak s některými novými zvl. hofmistrem. Také komorník, který zatím zanikl, obživl v nové podobě jako osobní služebník markraběte, braný z nižší šlechty. Celkem dvoru na Moravě nepodařilo se získati si té vážnosti a toho významu jako v Čechách. Stoleté přerušení mezi oběma skupinami markrabat zamezilo vytvoření se dědičnosti, a tím i většího povznesení se těchto úředníků.

Zvláštní stať věnuje autor úřadu maršálkovu, který v době po odpadnutí dvora moravského po smrti Přemysla II. stal se maršálkem zemským (Moraviae), aby počátkem XIV. věku splynul v rukou pánů z Lipé dědičně pro obě země. Markrabata lucemburská měla však vedle toho svého zvláštního maršálka dvorského.

Úřad hofmistra vyskytuje se teprve za markrabat lucemburských, poprvé 1358. Dále zmiňuje se autor krátce ještě o dvorských kaplanech, lékařích i vychovatelích, jakož i o dvoru markraběčině.

V druhém oddíle uveden jest mezi úředníky pro správu země na prvním místě soudce dvorský, jehož existence je na Moravě pro dobu XIII. století velmi sporná. Autor přikloňuje se k mínění, že v té době soudce dvorského nebylo, nýbrž že týž vznikl až v polovici XIV. věku za Jošta, z jiných celkem kořenů nežli v Čechách.

Titul kancléře moravského spojen byl od dob Přemysla I. s proboštvím olomouckým; byla a zůstala to také po celou dobu další hodnost pouze čestná. Na moravskou kancelář samu probošt vlivu neměl. Tato byla poprvé organizována pod protonotáři až v době Vladislava I. a trvala celkem do nastoupení Přemysla II. na český trůn. Za vlády Václava II. obnovuje se moravský protonotář jako náčelník zvláštního moravského oddělení v královské kanceláři české. Kanceláři za doby lucemburské autor nevěnuje zvláštní pozornost a odkazuje prostě na spis Tadrův, věc vyčerpávající.

Komorník byl jako v Čechách také na Moravě hlavně správcem komory moravské a všeho, co s komorou souviselo. Autor podrobně rozebírá komorníky a zprávy o nich ve století XIII. Začátkem XIV. věku s rozvojem úřadu hejtmanského spojuje se komornictví s hejtmanstvím zemským, až v něm zaniká. Zvláštní vývoj zemského soudu moravského na rozdíl od českého způsobil, že komorník nemohl tu přejíti do zemského soudu.

Zástupcem komorníkovým a jeho pomocníkem byl záhy podkomoří. Jeho moc však rychle vzrůstala, takže přerostl významem komorníka samého a zasahoval do celé řady oborů veřejného života tehdejšího. Úřad sám byl namnoze prodáván i cizincům. Začátkem XIV. věku dosedají naň pravidlem pánové moravští. Skoro v téže době klesá však i význam

úřadu toho jednak poklesem statků a příjmů královských na Moravě, jednak tím, že města snažila se moc podkomořího vůči sobě obmeziti, což se jim namnoze i zdařilo. Pomocníků podkomoří mnoho neměl.

Na konci je samostatná zmínka o lovcím.

K první veřejné části práce Hornovy připojen jest ještě přehled dvorského úřednictva za doby Přemyslovské, a podrobná literatura k práci použitá.

Druhá veřejná stať obsahuje zemské úředníky moravské do roku 1620, a to ve dvou oddílech: počátky moravských zemských úředníků a moravští úředníci zemští v době státu stavovského.

V první z nich autor sbírá nejstarší doklady o hejtmanu, komornících, sudích, o písaři zemském a purkrabích, ukazuje, kdy asi úřady ty vznikly a proč, rozebírá vznik komorníků i sudích z úředníků krajských, uvažuje o otázce, byli-li zemští písaři dva nebo jeden. V celku tato stať je jen historickým úvodem k vlastnímu obšírnému a soustavnému vylíčení zemských úředníků v době stavovského státu.

Úvodem k této druhé části načrtl autor vývoj moci stavovské v Čechách a ukázal, v čem liší se od tohoto vývoje českého poměry moravské. V dalším najdeme přehled moravských úředníků větších i menších, rozdělení úřadů těch mezi stavy, způsob osazování, zodpovědnost a přísaha jejich. Teprve potom vylíčuje autor jednotlivé úřady a začíná zemským hejtmanem.

Velmi podrobně rozebírá tu autor celou velikou kompetenci tohoto úřadu jak v době mezivládi, tak i za vlády krále. V jeho rukou soustřeďovala se nejdůležitější část správy zemské, vedle toho však také některé věci agendy soudní, finanční a vojenské. Hejtman neměl určitého sídla a odměna jeho za velikou práci a starosti úřadu toho byla nepatrná. Hejtman zemský měl smíšené postavení, jsa částečně zástupcem krále, částečně osobou stavovskou. Pokus Ferdinandův učiniti z něho královského úředníka se nezdařil.

Další samostatné staťi věnovány jsou úřadu nejvyššího komorníka a sudího, kteří vznikli spojením obou úřadů stejnojmenných: olomouckého a brněnského, jakož i úřadu zemského písaře, hofrychtáře a podkomořího. Podkomoří blíží se svým rázem značně zemskému hejtmanu, jeví jako on hojně prvků královských.

Poslední část věnována jest menším úředníkům moravským. Tu najdeme na prvním místě úředníky menšího soudu, dále purkrabího zemského, půhončí a direktora zemských peněz. V poznámce k tomuto děje se i zmínka o zeměpanských úřednících finančních: rentmístru a hansgrafovi.

Obě části spisu Hornova nejsou stejně pracovány. První z nich opírá se převážnou částí přímo o prameny, neboť literatury jest tu poskrovnu. Druhá spíše kontroluje literaturu, podávajíc přehled dosavadních výsledků a srovnávajíc je s prameny. Ovšem i v první části jsou staťi pracované touto druhou methodou, na příklad úřednictvo kanceláře knížecí. Na druhé straně nebyl by také ráz druhé části vystižen úplně svrchu naznačenou větou, neboť jsou i tam staťi pracované skoro výhradně na nových pramenech a přinášející nově řešení otázek, na příklad otázka zodpovědnosti úředníků. Z druhé části práce považují stať o hejtmanu zemském za nejzdařilejší, ponevadž podává velmi plastický obrázek činnosti a moci tohoto úředníka.

Koncisnosti knihy vadí, že autor na některých místech s oblibou obšírně zabočuje do otázek vedlejších, někdy s věcí ani přímo nesouvisející (na př. II. str. 5. a jiné). V první části knihy bylo by bývalo dobře historicky rozvinuté kompetence jednotlivých úřadů dvorských, na konci přehledně vždy rekapitulovati. Věc by se byla stala jasnější. Použitím desk olomouckých a brněnských mohl autor ke II. str. 17. získati přesný doklad o jednotnosti písaře. Strana 13. cudy brněnské a str. 8. cudy olomoucké ukazuje, že společným písařem roku 1351 byl Ogerius, notarius terrae,

a r. 1358 str. 29. cudy brněnské a str. 28. cudy olomoucké zase Franco, notarius tabularum.

Do zemských úřadů po roce 1411 patří snad také zmínka o moravském (resp. společném) maršálkovi ve smyslu čl. 220. knihy Tovačovské. Autor obmezil se v něm jen na dobu do roku 1411, kdy uvádí ho mezi úředníky královskými. Povaha tohoto úřadu po roce 1411 není ovšem nesporná.

Výtky tuto činěné, k nimž by se daly nalézt i některé drobnější další, nijak neubírají ceny knize, kde autor ukázal, že dovede vědecké thema si vybrati, látku potřebnou dobře shromáždit z pramenů i literatury, sebranou systematicky, rozříditi a zpracovati.

»Právník« (časopis věnovaný vědě právní a státní. Vydává Právníká Jednota v Praze.)

Roč. LXIII., seš. 2.: Prof. Dr. Alb. Putney: Právo autorské ve Spojených Státech severní Ameriky. Dr. Fr. Rouček: Vlastníková dispozice uvolněnou hypotekou v osnově čs. občanského zákona. Dr. A. Glos: Mezinárodní stíhání zločinců. Posudek Nejvyššího soudu o některých otázkách, vztahujících se na sjednocení civilních zákonů procesních. Praktické případy.

»Soudcovské Listy« (orgán Svazu Československých soudců. Administrace: Pardubice, Strossova 510.)

Roč. V., čís. 2.: Dr. Červenka: Nové směry v soudnictví nad mládeží. R. z. s. Lacina: Reforma rejstříku P. a evidence věcí nesporných. Dr. Jos. Zelinka: Několik poznámek ze soudní praxe. Vrchn. s. rada Řezba: Jest instituce porot dosud odůvodněna? Dr. Rud. Schreiber: O moci soudcovské jako moci státní. Články stavovské.

Čís. 3.: Dr. Frant. Poláček: O podmíněném odsouzení. V. Fryc: Dvě otázky z přestupkové praxe. Dr. Rudolf Schreiber: Německé soudnictví. Dr. Josef Beutl: Poroty jsou dosud odůvodněny. Články stavovské: Dr. Říha: Úprava platů soudcovských v Polsku. Václav Čícha: Náš »Jazykový zákon«.

»Všehrd«, list československých právníků (vydává S. Č. P. »Všehrd« v Praze I., Ovocný trh).

Čís. 5.: Dr. A. Jindřich: Pensijní pojištění soukromých zaměstnanců v Československu. Ludv. Zajíček: Niccolo Machiavelli. Dr. Zd. Peška: Studie o rozdělení moci zákonodárné u Montesquiena a Rousseaua. Zprávy.

Čís. 6.: Marcel Nast, prof. fakulty věd práv. a polit. univ. strassburské: Základy odpovědnosti za škodu v občanském právu francouzském. Karel Drdacký: K výkladu § 105. ústavní listiny čs. Univ. prof. JUDr. Leopold Heyrovský. In memoriam. Zprávy.

»Věstník ministerstva vnitra R. Č. S.« (vydává ministerstvo vnitra. Administrace Praha III., státní tiskárna).

Roč. V., čís. 12.: A. Hons, místotaj. univ. min.: Problém volného uvážení a Nejvyšší správní soud. Zákony, nařízení, výnosy a oběžník. Hlídka nálezů.

»Parlament« (revue věnovaná státním a politickým otázkám. Administrace Praha II., Sněmovna).

Roč. III., čís. 1.: Min. Dr. Ed. Beneš: Anglie a česká samostatnost. Prof. P. Sorokin: K sociologii revoluce. Dr. Břetislav Kalandra: K teorii pokrokové politiky. Dr. Fr. Weyr: Zcizování státního majetku. Dr. H. Traub: Schäfflův návrh na záchranu Rakouska z roku 1870. Inž. E. Mölzer: K novelisaci vodocestního zákona. Ant. Jarolímek: Rudolf Kjellén.

Čís. 2.: Prof. Dr. J. Kapras: Sněmy ve starém českém státě. J. Ramsay Macdonald: Socialism, stát a politická strana. Ant. Jarolímek: Rudolf Kjellén. Dr. Břet. Kalandra: K teorii pokrokové politiky. Posl. Igor Hrušovský: Ludové školstvo na Slovensku. Boh. Rokos: Nová rumunská

ústava. Dr. J. V. Hauner: Druhý díl Churchillových pamětí. Prof. Al. Pílenec: Francie před volbami. Sen. Dr. Fr. Veselý: Dr. Cyrill Dušek.

»Časopis pro železniční právo a politiku« (vydává Spolek čs. železničních právníků v Praze. Administrace Král. Vinohrady, Erbenova 18.)

Roč. II., čís. 7.: Dr. Ant. Bouček: Jazyková otázka u státní správy železniční. Rozhledy po železniční politice. (Mezinárodní svaz železničních sjezdů.) Literární přehled.

Rôzne zprávy.

Z Advokátskej komory v Turčianskom Sv. Martine.

Adv. komora na úradné oznámenie, že Generálne finančné riaditeľstvo na Slovensku pri rozličných súdoch menom čs. eráru vedie spory a v týchto sporoch súdy ustávajú mu advokátske trovy podľa advokátskeho tarifu, teda ustávajú mu nielen hotové výdavky, ale aj odmenu za prácu, atď., usniesla sa požiadať pána ministra spravodlnosti, aby táto vec v priranej forme upravená bola.

Advokátsky tarif vzfahuje sa výlučne len na advokátov, ale nemôže sa vzfahovať na platených štátnych úradníkov.

Jestli v zásade Generálnemu finančnému riaditeľstvu patrí odmena podľa tarifu advokátskeho, vtedy obfahuje ho aj povinnosť vykonávať zdarma záštitnicke práce a trestné obhajoby ex offa a vôbec znášať všetky tarchy, ktoré advokátov obfahujú (komorné poplatky, dane, vecné kancelárske výdavky).

Keďže táto otázka týka sa celého advokátskeho sboru, advokátska komora predkladá túto otázku všetkým ostatným advokátskym komorám a súčasne stálej delegácii advokátskych komôr v Prahe s prosbou, aby o tejto veci svoje stanovisko vyslovily a aby stála delegácia advokátskych komôr pri vláde v tejto veci na obhajovanie a obhajobu advokátskych práv zakročila.

Poznamenáva advokátska komora, že to samé deje sa pri právnom oddelení železničného riaditeľstva v Bratislave, a tak vládna úprava má sa vzfahovať i na túto ustanovizeň.

Na žiadosť súdnej tabule v Košiciach advokátska komora v Turčianskom Sv. Martine upravuje všetkých svojich členov, aby v každom prípade v sporoch, keď medzi stránkami mimo súdu pokonanie docielené bolo, príslušnému súdu ihneď oznámili.

Takýmto včasným oznámením usporí sa sudcovi, referentovi študovanie písomností a prípravenie referáty.

Dnes, keď súdy beztak veľmi ťažko a opozdene pracujú, docieli sa predsa len istej nápravy, keď advokáti takéto mimosúdne pokonanie ihneď súdu oznámia.